

Forskning och forskarutbildning 2003 vid Institutionen för nordiska språk

Innehåll

Förord	2
1. Resurser och tendenser	3
2. Forskande personal	5
3. Projekt finansierade med externa medel	7
4. Vetenskapliga publikationer	8
5. Forskningsinformation	15
6. Forskarutbildning	17
7. Externa kontakter och samarbeten	20
8. Annan verksamhet	24

Förord

För tionde gången utger Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet nu en verksamhetsberättelse över forskning och forskarutbildning. Avsikten är å ena sidan att ge våra uppdragsgivare en inblick i hur anslagna medel för forskning och forskarutbildning har använts under verksamhetsåret 2003, å andra sidan att bidra till att synliggöra enskilda medarbetares insatser i fråga om de ofta spridda och svåröverskådliga aktiviteter som tillsammans bildar forskarens verksamhetsfält.

Verksamhetsberättelsen har sammanställts och redigerats av universitetslektor Rut Boström Andersson på basis av uppgifter som hon inhämtat från de enskilda medarbetarna. Till henne eller mig kan man också lämna eventuella synpunkter på presentationen och förslag till förbättringar.

Björn Melander

Prefekt

1. Resurser och tendenser

Verksamhetsåret 2003 omsatte Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 42,6 miljoner kronor (inklusive avsättningen till universitetsgemensamma ändamål). Omsättningen har därmed vuxit med drygt 7 miljoner sedan föregående verksamhetsår. Antalet anställda under året uppgick till ca 70 personer. Av institutionens hela omsättning under den aktuella perioden är något över 57 % (24,4 miljoner kronor) att hänföra till forskning och forskarutbildning. Till närmare 42 % (10,1 miljoner kronor) finansierades forskningsverksamheten med externa anslag medan återstående 58 % kom från fakultetsanslaget och fonder inom universitetet.

Med denna verksamhetsberättelse vill institutionen försöka redovisa hur de medel som uppbars under perioden 1 januari – 31 december 2003 har förvaltats – vad institutionen har åstadkommit inom forskning och forskarutbildning som en motprestation för samhällets och andra anslagsbeviljares ekonomiska satsningar. Resultaten i grundutbildningen har i görligaste mån hållits utanför redogörelsen eftersom de numera mäts och värderas i särskild ordning. Strävan efter att forskningsanknyta grundutbildningen medför å andra sidan att denna inte alla gånger har en knivskarp gräns mot forskning/forskarutbildning. Institutionens lektorer och adjunkter har numera viss nedsättning för forskning inom tjänsten. Mer schablonmässigt har ur denna verksamhetsberättelse uteslutits TA-personalens service, som ofta är en lika osynlig som nödvändig förutsättning för fungerande forskning – ungefär hälften av institutionens TA-kostnad belastar f.ö. anslagen för forskning och forskarutbildning.

Vid Institutionen för nordiska språk i Uppsala har sedan början av 1980-talet funnits fyra professorer: i *nordiska språk*, i *svenska språket*, *särskilt nusvenska*, i *nordiska språk*, *särskilt namnforskning* och i *modern svenska*, *särskilt sociolingvistik*. Institutionen har därutöver tre befordrade professorer.

Forskarhandledning bedrivs av institutionens professorer och ett flertal lektorer. Institutionens studierektor för forskarutbildningen leder institutionens forskarutbildningsnämnd. I forskarutbildningsnämnden ingår huvudhandledare och en handledare som doktoranderna valt. Två doktorander har närvaro- och yttranderätt. Forskarutbildningsnämnden har bl.a. haft till uppgift att bedöma sökande till forskarutbildningen och rangordna sökande till doktorandtjänster och utbildningsbidrag. För biträdande handledning anlitas specialister både inom och utanför institutionen. Till bredden och volymen i forskningen bidrar också att institutionen har två mycket livaktiga forskningsavdelningar, *Avdelningen för forskning och utbildning i modern svenska (FUMS)* resp. *Seminarier för nordisk namnforskning*.

För lärares forskning uppbar institutionen under verksamhetsperioden 6 månaders forskningsutrymme (75 % tjänst) ur den tidigvarande rörliga fakultetsresur-

sen. Institutionen för nordiska språk har fakultetsmedel för en anställning som forskarassistent. En av institutionens forskare innehar också en av Vetenskapsrådet finansierad tjänst som forskarassistent. I institutionens anslag för forskning ingick 2003 också studiestödsmedel motsvarande 8,5 doktorandtjänster och 8 utbildningsbidrag. De externa forskningsanslagen redovisas nedan under punkt 3.

Språkhistoria, namnforskning och sociolingvistik är tre områden där Uppsala-nordistiken sedan tidigare ansetts stå stark. Det gör den fortfarande. Skulle man idag framhäva ytterligare några specialiteter vore det *runologin, samtalsanalysen* samt *textforskning*. Verksamhetens bredd och mångsidighet är därför – liksom tidigare – ett tydligt drag som ger styrka och prägel åt den nordiska forskningen i Uppsala.

Den tidigare starka runologiska inriktningen på doktorandsidan inom den historiska delen av ämnet har under det senaste året kompletterats med en filologisk forskning riktad mot dels lågtyska lån i fornsvenska diplom, dels en fornisländsk samlingshandskrift. Även nysvenska texter uppmärksammas i form av en dombok från 1500-talet och en dagbok från 1700-talet. Tolkning av ortnamn och personnamn är fortfarande en mycket viktig del av verksamheten inom namnforskningen, men den tematiska utvidgningen av ämnet har fortsatt. Avhandlingar har sålunda ägnats husdjursnamn, namn på post- och järnvägsstationer och invandrades namnskick. Områden som just nu blivit mycket aktuella är bl.a. släktnamn, sakrala ortnamn och gamla ortnamnsuffix. Samtalsanalys har det senaste decenniet varit ett av de starka områdena inom FUMS. Fokus de senaste åren har varit på CA-analys. Ett under 2003 nystartat projekt om invandrades kommunikation på svenska arbetsplatser innebär dock en ny inriktning på samtalsforskningen, mot en bredare diskursinriktad analys av tal och skrift i organisationer. Textforskningen har på senare tid inriktats mot retorik och mot kopplingen mellan text och ny teknik. I skärningspunkten mellan sociolingvistik, samtalsanalys och stilistik bedrivs sedan några år tillbaka ett projekt om svensk dramadiolog där flera av institutionens lärare och doktorander medverkar. Ett par andra forskningsområden där aktiviteten är hög är elevspråksforskning, delvis i anslutning till verksamheten med de nationella proven i svenska som institutionen på Skolverkets uppdrag ansvarar för, samt forskning kring olika aspekter på kommunikation och skrivande i den högre utbildningen. Svensk grammatik och semantik liksom också historisk lexikografi är forskningsområden som håller på att återta sin plats på institutionens repertoar.

Sammanlagt 4 doktorsavhandlingar har godkänts under 2003. Under året har också en licentiatexamen i nordiska språk avlagts. Institutionen har antagit 6 nya doktorander under verksamhetsåret.

2. Forskande personal

Personal som redovisat forskning

Andersson, Rut Boström, FD, universitetslektor
Bergman-Claeson, Görel, FD, universitetslektor, studierektor för grundutbildningen (40 % projekt höstterminen)
Börestam Uhlmann, Ulla, docent, universitetslektor
Fridell, Staffan, professor i nordiska språk
Garne, Birgitta, FD, universitetslektor (60 % projekt)
Gunnarsson, Britt-Louise, professor i modern svenska, särskilt sociolingvistik
Hansen, Lise Horneman, cand. mag., FD, universitetsadjunkt (t.o.m. 31/10), universitetslektor i danska (fr.o.m. 1/11)
Landqvist, Håkan, FD, forskare (80 % projekt, 20 % föräldraledig)
Larsson, Lennart, FD, universitetsadjunkt (t.o.m. 31/10), universitetslektor (fr.o.m. 1/11)
Lindström, Anna, PhD, FD, forskarassistent, finansierad av Vetenskapsrådet (75 % forskning, 25 % undervisning och administration)
Melander, Björn, docent, universitetslektor (t.o.m. 31/10; 75 % rörlig forskningsresurs), professor i svenska språket (fr.o.m. 1/11), stf prefekt
Melander Marttala, Ulla, FD, universitetslektor; forskarassistent
Nyström, Catharina, FD, forskare, timplärare
Näslund, Harry, docent, universitetslektor
Ohlsson, Maria, FD, forskare (60 % projekt), timplärare (fr.o.m. 1/7)
Peterson, Lena, professor i nordiska språk (tjl)
Rekdal, Olaug, cand. phil., utländsk lektor i norska
Strandberg, Svante, professor i nordiska språk, särskilt namnforskning, föreståndare för Seminariet för nordisk namnforskning
Stroh-Wollin, Ulla, FD, universitetslektor (vik.)
Strömquist, Siv, FD, universitetslektor
Thelander, Kerstin, FD, universitetslektor, prefekt
Thelander, Mats, professor i svenska språket, särskilt nusvenska (40 % nedsättning som dekanus för Utbildningsvetenskapliga fakulteten)
Williams, Henrik, professor i nordiska språk, studierektor för forskarutbildningen
Östlund-Stjärnegårdh, Eva, FD, forskare
Östman, Carin, FD, universitetslektor (50 % projekt vt)

Emeriti

Thorsten Andersson, Lennart Elmevik, Lars Hellberg, Lennart Moberg, Bengt Nordberg, Gun Widmark.

Titulärdocenter som till institutionen redovisat forskning

Eva Brylla, Birgit Eaker, Gerd Eklund, Ann-Christin Mattisson, Maj Reinhammar, Allan Rostvik, Mats Wahlberg.

Under verksamhetsåret 2003 har Björn Melander befordrats till professor i svenska språket, Lennart Larsson till universitetslektor i nordiska språk och Lise Horneman Hansen till universitetslektor i danska.

Doktorander som uppgivit minst 10 % aktivitetsgrad

Namn	Aktivitetsgrad	Tjänst vid inst.
Agertz, Jan	10 %	
Andersson, Helena	100 %	dokt.tj. (fr.o.m. 1/7)
Bergström, Lena	75 %	dokt.tj.
Blückert, Ann	80 %	dokt.tj.
Bockgård, Gustav	80 %	dokt.tj., amanuens (20 %)
Eklund Heinonen, Maria	100 %	utb.bidr., timplärare (20 %)
Entzenberg, Sonja	50 %	dokt.tj.
Eriksson, Jessica	100 %	dokt.tj.
Gröning, Inger	80 %	dokt.tj.
Hagberg Persson, Barbro	75 %	
Hagren, Kristina	100 %	utb.bidr.
Johansson, Carina	100 %	utb.bidr., assistent (10 %)
Johansson, Tore	10 %	
Karlsteen, Gunhild	15 %	
Larsson, Lennart	75 %	dokt.tj.
Lif, Vera	100 %	dokt.tj.
Löfdahl, Maria	50 %	
Malmsten, Solveig	25 %	dokt.tj.
Molin, Richard	10 %	
Mårtensson, Lars	100 %	utb.bidr.
Nelson, Marie	100 %	utb.bidr (fr.o.m. 25/8)
Neumüller, Kristina	100 %	utb.bidr.
Ohlsson, Maria	80 %	forskn.ass. (vt)
Olofsson, Charlotta	25 %	dokt.tj.
Palm, Tage	100 %	utb.bidr.
Palmér, Anne	100 %	dokt. tj.
Persson, Kristina	10 %	
Ridell, Karin	75 %	utb.bidr.
Sapir, Yair	100 %	dokt.tj.
Strzelecka, Elzbieta	20 %	
Söderman, Berit	20 %	univ.adj.
Sörlin, Marie	60 %	dokt.tj.

Walder, Renate	80 %	Amanuens (20 %)
Wistrand, Helena	100 %	dokt.tj.

3. Projekt finansierade med externa medel

Arbetsymposium inför ett europeiskt och tvärvetenskapligt forskningsamarbete om språk, samförstånd och oenighet i vardagliga och institutionella miljöer. Huvudansvarig: Anna Lindström. Finansiär: Vetenskapsrådet. Totalt anslag under året: 82 000.

Den kommunikativa situationen för invandrare på svenska arbetsplatser. Huvudansvarig: Britt-Louise Gunnarsson. Start: 1 juli 2003. Finansiär: Vetenskapsrådet. Medarbetare: Helena Andersson och Marie Nelson.

Nationella prov i svenska. Huvudansvarig: Birgitta Garme. Finansiär: Skolverket. Anslag för utveckling och konstruktion: 4,3 MSEK. Medarbetare: Maggie Andersson (75 %), Anders Danell (50 %), Kerstin Lagrell (40 %), Birgitta Nilsson (50 %), Maria Ohlsson (10 % vt, 60 % ht), Helena Andersson (75 %), Anne Palmér (doktorand), Ulrika Sjöberg (100 %, delvis tj), Siv Strömquist (10 %), Eva Östlund-Stjärnegårdh (60 %).

Retorikens didaktik: Retoriken och dess övningar som en väg till skolans och högskolans kommunikativa mål. Huvudansvarig: Anders Eriksson, Teologiska institutionen, Lunds universitet. Start: 2002. Finansiär: Vetenskapsrådet, Utbildningsvetenskapliga kommittén. Medarbetare: Ann Blückert och Anna Malmbjer.

Samtalsspråkets grammatik. Huvudansvarig: Jan Anward, Linköpings universitet. Ledningsansvar för Uppsalas delprojekt: Anna Lindström. Finansiär: Riksbankens Jubileumsfond. Anslag under året: 3,6 MSEK för hela projektet, varav Uppsaladelen 1 079 000 kr. Medarbetare: Gustav Bockgård (12 mån. 80 % doktorand), Håkan Landqvist (12 mån. 80 %).

Språk som social handling: En studie av samförstånd och oenighet i danska, engelska, finska, italienska, svenska och tyska samtal. Start: 2003. Huvudansvarig: Anna Lindström. Totalt anslag under året: ca 3 MSEK varav 294 000 kr för det svenska delprojektet. Finansiär: Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap samt Vetenskapsrådet (koordinerat av European Science Foundation European Collaborative Research Projects in the Social Sciences). Medarbetare: Alexandra Czartoryski (50 %), Ulrika Dennerstedt (5 %) och Karin Ridell (100 %).

Svensk dramadialog under tre sekler. Huvudansvarig: Mats Thelander. Start: 1998. Finansiärer: Språkvetenskapliga fakulteten och HSFR. Medarbetare: Görel Bergman-Claeson (40 % under ht), Ulla Börestam (50 %), Ulla Melander Marttala, Siv Strömquist, Marie Sörlin, Kerstin Thelander, Gun Widmark, Carin Östman (50 % under vt).

4. Vetenskapliga publikationer

Monografier, artiklar och recensioner

- Andersson, Rut Boström: Ordet *skjura* f. 'skata' i ny belysning. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2003. S. 41–61.
- Bergman-Claeson, Görel: *Tre lärare – tre världar. Lärarkommentarer till elevtexter i tre gymnasieklasser*. (PU-rapport 2003:1. Uppsala universitet.) Uppsala.
- Bergström, Lena: The merger of short *ö* and *u* in Eastern Swedish – a combined production and perception test. I: *Proceedings of the 15th International Congress of Phonetic Sciences*. Barcelona. S. 1477–1480.
- Bockgård, Gustav: Samtalets byggstenar – ett teoretiskt och empiriskt bidrag till beskrivningen av olika syntaktiska enheters relevans i samtal. I: *Folkmålsstudier* 42. S. 41–80.
- Förutsägbarheten i den mänskliga samvaron. Om samspelet mellan språklig struktur och social handling. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 149–159.
- Brylla, Eva: Artiklar i *Svenskt ortnamnslexikon*. Utarbetat inom språk- och folkminnesinstitutet och Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. Uppsala.
- Behövs en personnamnslag? Namnlagens tillämpning ur språklig synvinkel. I: *Ur SOFI:s värld. Vänskrift till björn Lindquist den 9 september 2002*. (Språk- och folkminnesinstitutet. Småskrifter 1.) Uppsala.
 - Bertil Flemström in memoriam. En framstående Norrlandsforskare. I: *Oknytt*. Johan Nordlander-sällskapets tidskrift 3–4 (2003). (Tillsammans med Svante Strandberg.)
 - Får *Ronja* och *My* fira namnsdag? Olika synsätt i de finlandssvenska och rikssvenska namnlängderna. I: *Namn i när och fjärran. Hyllningsskrift till Marianne Blomqvist den 24 september 2002*. (Meddelanden från Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet utgivna genom Mirja Saari. B:22.) Helsingfors.
- Börestam, Ulla: Det dramatiska *Vad*. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 293–302.
- Från *Plait il?* till *Cheer up!* Spår av språkkontakt i dramatisk belysning I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler*. S. 110–151.
- Eaker, Birgit: Falska particip. I: *Nordisk dialektologi*. Oslo.
- Eklund, Gerd: De svenska dialekternas formlära och syntax. Om sammanställning av en deskriptiv grammatik. I: *Nordisk dialektologi*. Oslo.
- Elmevik, Lennart: En ny norsk etymologisk ordbok. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2002. S. 31–42.
- Das nordische Ortsnamenelement *vin* 'Weide' und die indogermanischen

- Wurzeln *uen-, *uenH-. I: *Orientalia Suecana* 51–52, 2002–2003. S. 125–128.
- Kan gudinnenamnet *Fröja* säkert spåras i norska ortnamn? I: *Namn och bygd* 91. S. 142–143.
 - Till frågan om ett fornsvenskt *hald 'betesmark' i ortnamn. I: *Namn och bygd* 91. S. 144–145.
 - *Freyr, Freya och Freyfaxi*. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 21. S. 5–13.
 - En svensk ortnamnsgrupp och en hednisk prästtitel. I: *Ortnamnssällskapets i Uppsala årsskrift*. S. 68–78.
 - Agder Akademis 40-årsjubileum 27 oktober 2002. I: *Agder Akademi. Årbok* 2002. S. 62–64.
 - Berättelse om verksamheten under 2001. I: *Scripta Islandica* 53. S. 75–76. (Tillsammans med Henrik Williams.)
- Entzenberg, Sonja: Andersdotter, Pettersson, Lundström ... Om kvinnors antagande av släktnamn på Öland 1860–1920. I: *Svenska språkets historia i östersjöområdet*. (Nordistica Tartuensia 7. Studier i svenska språkets historia 7.) Tartu. S. 157–165.
- Från Johansdotter till Jonsson. Om utvecklingen av kvinnors släktnamn i Borgholm 1860–1920. I: *Namn och kulturella kontakter i Östersjöområdet*. Handlingar från NORNA:s 30:e symposium i Visby 14–16 september 2001. (NORNA-rapporter 78.) S. 87–96.
 - Rec. av Eva Brylla: Ursäkta, hur var namnet? Personnamn i praktiskt bruk. I: *Namn och bygd* 91. S. 160–161.
- Fridell, Staffan: I det yngre u-omljudets utmarker. I: *Svenska språkets historia i östersjöområdet*. (Nordistica Tartuensia 7. Studier i svenska språkets historia 7.) Tartu. S. 179–190.
- Rec. av Arnold Dalen: Spor i trønderord. I: *Norsk lingvistisk tidsskrift* 21. S. 86–87.
 - Rec. av Gun Widmark: Det språk som blev vårt. I: *Namn och bygd* 91. S. 188–190.
 - Rec. av Ola Stemshaug: Norske innbyggjarnemningar i overført tyding. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 21. S. 138–140.
- Garme, Birgitta: Skolan, proven och demokratin. I: *Utbildning och demokrati. Tidskrift för didaktik och utbildningspolitik*. Volym 12, nr 2, red. av Tomas Englund. Örebro. S. 105–117.
- Bedömning–en pedagogisk utmaning. I: *Vurdering av språkferdighet*. Rapport nr.1 fra KAL, Institutt for språk- og kommunikasjonsstudier. NTNU. Trondheim. S. 17–30.
- Gunnarsson, Britt-Louise: Den diskursvetenskapliga utmaningen. I: Andersen, Øivind & Berge, Kjell Lars (red.), *Retorikkens relevans*. Sakprosa nr 9. Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. Oslo universitet. S. 37–72.

- Sociolinguistic Bibliography of Sweden for 2001. I: *Sociolinguistica. International yearbook of European sociolinguistics 17*. Tübingen.. S. 273–276.
- Landqvist, Håkan: Om partikeln *då* i kontrollfrågor. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 219–229.
- Larsson, Lennart: *Varifrån kom svenskan? Om den svenska vokabulären i en fyrspråkig ordbok utgiven i Riga 1705*. (Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi 81.) Uppsala.
- Lindström, Anna: Kammarjungfrun och vårdbiträdet. Språk och sociala relationer i ett 1700-talsdrama och i 1990-talets hemtjänst. I: *Svenska på scen: Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler*. S. 152–183.
- Språklig variation och social praktik. Om en stiliserad dialektimitation i ett svenskt vardagssamtal. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 113–124.
- Skärningspunkter mellan sociala och språkliga strukturer i studier av tal-i-interaktion. I: Hanna Lehti-Eklund & Gunilla Harling-Kranck, *Folkmålsstudier* 42. S. 91–112.
- Malmsten, Solveig: Rec. av Eivindarmål. Heiðursrit til Eivind Weyhe á seksti ára degi hansara 25. apríl 2002. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 21. S. 107–111.
- Mattisson, Ann-Christin: Behandlingen av ord på *-erska* och *-inna* i SAOB. I: *Nordiske studier i leksikografi 6*. Rapport fra Konference om leksikografi i Norden, Tórshavn 21.–25. august 2001. Red. af Zakarias Svabo Hansen & Anfinnur Johansen. (Skrifter udg. af Nordisk forening for leksikografi 7.) Tórshavn. S. 241–246.
- Melander, Björn: Språket i Europaparlamentet. En ordförädsstudie. I: *Från Närpesdialekt till EU-svenska. Festskrift till Kristina Nikula*. Tammerfors. S. 133–145.
- Vad gör vi i framtiden? I: *Boken om våra modersmål. Festskrift till Mikael Reuter på hans 60-årsdag den 17 maj 2003*. Helsingfors. S. 222–231.
- Språkpolitik och samtalspråk. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 29–38.
- Muntlighet och skriftlighet i sakprosatexter. I: *Teoretiska perspektiv på sakprosa*, red. av Boel Englund & Per Ledin. (Svensk sakprosa – teori.) Lund. S. 239–272. (Tillsammans med Olle Josephson.)
- Läsare och läsarter. I: *Teoretiska perspektiv på sakprosa*, red. av Boel Englund & Per Ledin. (Svensk sakprosa – teori.) Lund. S. 125–160. (Tillsammans med Olle Josephson.)
- Melander Marttala, Ulla: Män och kvinnor på 1700-talet: språkliga skillnader i dramadialog. I: *Svenska språkets historia i östersjöområdet*. (Nordistica Tartuensia 7. Studier i svenska språkets historia 7.) Tartu. S. 253–266.
- Män och kvinnor i 1700-talets dramadialog. I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler*. Uppsala. S. 59–81.

- *Berätta i läkare–patientsamtal. I: Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson.* S. 231–238.
- Moberg, Lennart: *Gödaåker* som språkligt problem. I: *Namn och bygd* 90 (2002). S. 45–52.
- *Agunnaryd* i stöpsleven. I: *Sydsvenska ortnamnssällskapets årsskrift.* S. 7–15. Lund.
- Nordberg, Bengt: Sociolinguistic research in Europe: Sweden part II. I: *Sociolinguistica. International yearbook of European sociolinguistics* 17. Tübingen. S. 141–167.
- Teleskopiskt tempus eller självkorrektion? I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson.* S. 173–187.
- Nyström, Catharina: ”Dom satt liksom hemma vi matborde å prata engelska.” Om spontana berättelser i intervjusamtal. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson.* S. 239–248.
- Argumentation på prov. Analys och bedömning av gymnasisters debattinlägg. I: *Språk och lärande. Rapport från ASLA:s höstsymposium Karlstad, 7–8 november 2002.* Red. av Moira Linnarud & Erica Sandlund. S. 38–49.
 - *Argumentera! En presentation av gymnasisters argumenterande texter i databasen ARGUS.* (Svenska i utveckling 19. FUMS Rapport 209.) Uppsala.
- Ohlsson, Maria, 2003: *Språkbruk, skämt och kön. Teoretiska modeller och sociolingvistiska tillämpningar.* (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 61.) Uppsala.
- Palmér, Anne: Muntlig kommunikation på två gymnasieprogram. I: Einarsson, Jan & Malmgren, Gun (red.), *Första nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning Växjö 8–9 januari 2003.* (Texter om svenska med didaktisk inriktning 1. Nationella nätverket för svenska med didaktisk inriktning.) Malmö. S. 227–242.
- Peterson, Lena: *Arnnjótr, Dýrgeirr, Vígborn* and others – a bouquet of rarities from the personal name flora of Viking Age Scandinavia. I: *Runica – Germanica – Mediaevalia.* Hrsg. von Wilhelm Heizmann & Astrid van Nahl. Berlin–New York. (Ergänzungsbände zum Reallexikon der germanischen Altertumskunde 37.) S. 581–594.
- *Gundralöv.* I: *Sydsvenska ortnamnssällskapets årsskrift.* S. 16–20.
 - Rec. av Elmer H. Antonsen, *Runes and Germanic linguistics* (2002). I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 21. S. 99–104.
- Reinhammar, Maj: Rec. av *Människan och naturen. Etnobiologi i Sverige.* I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2002. S. 271–272.
- Rec. av Arnold Dalen & Tor Erik Jenstad (red.), *Trønderordboka.* I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2003. S. 210–213.
 - Rec. av Gunvor Flodell, ”De verkar te å gå bakåt.” Språk, etnicitet och identitet belyst utifrån emigrant- och dialektmaterial. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2003. S. 214–216.

- Sapir, Yair. 2003. Linguistic Purism in the Shade of Satellites. The cases of Post-Standardization Finnish, Hebrew and Icelandic. I: *Útnorður. West-Nordic Standardization and Variation. Papers from a Symposium in Stockholm 7. of October 2001*. Ed. Kristján Árnason. Reykjavík. S. 33–46.
- Strandberg, Svante: Gösta Franzén 14/6 1906–14/8 2002. I: *Namn och bygd* 91. S. 101–105.
- Lommatomten i Essunga. I: *Saga och sed* 2002. S. 109–112.
 - Medeltida brev i Landsarkivet i Uppsala. Några onomastiska marginalanteckningar. I: *Akter och iakttagelser*. Landsarkivet i Uppsala 100 år. Red.: Björn Asker, Karin Nordlund Bendixen & Håkan Rosén. Uppsala. S. 102–110.
 - Om ortnamnselementet *bäck* i Östersjöområdet. I: *Namn och kulturella kontakter i Östersjöområdet*. Handlingar från NORNA:s 30:e symposium i Visby 14–16 september 2001. Red. av Staffan Nyström. Uppsala. S. 183–196.
 - Rec. av Bjorvand, Harald & Lindeman, Fredrik Otto: Våre arveord. Etymologisk ordbok (2000). I: *Namn och bygd* 91. S. 152–159.
 - Rec. av Wiktorsson, Per-Axel: Ortnamn i Hjälmarén (2002). I: *Namn och bygd* 91. S. 190–191.
 - Bertil Flemström in memoriam. I: *Oknytt* 2003:3–4. S. 88–91. (Tillsammans med Eva Brylla.)
 - Sjönamnet Hjälmarén i geologisk belysning. I: *Ortnamnssällskapets i Uppsala årsskrift*. S. 79–82. (Tillsammans med Nils-Axel Mörner.)
- Stroh-Wollin, Ulla: Va' bra han va'! Något om exklamationer och deras illokutionära kraft. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 11–20.
- (Double) Definiteness in Swedish Noun Phrases. I: Delsing, Lars-Olof, Falk, Cecilia, Josefsson, Gunlög, Sigurðsson, Halldór Á. (red.): *Grammar in focus. Festschrift for Christer Platzack 18 November 2003. Volume 2*. Institutionen för nordiska språk, Lunds universitet. S. 335–342.
- Strzelecka, Elzbieta: Svenska partikelverb med in, ut, upp och ner. En semantisk studie ur kognitivt perspektiv. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 62.) Uppsala.
- Strömquist, Siv: Svensk dramadialog – en presentation. I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler*. S. 7–11.
- Svensk dramatik på svenska scener under 300 år. I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler*. S. 12–36.
 - *Uppsatshandboken. Råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. 3 uppl. Uppsala.
- Thelander, Kerstin: ”Och ni sade *du* till mig!”. Något om tilltalsskicket i svenska dramer under 1800-talet. I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler*. S. 93–110.

- Thelander, Mats: Dialogord i svensk dramatik under tre sekler. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 269–280.
- Stilmärkörer i svensk dramatekst. I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatekst från tre sekler*. S. 184–205.
 - Utvecklingen av de nordiska språken 1550–1800, sociolingvistiska aspekter. Kort föredragsresumé i *Studier i Nordisk 2000–2001. Selskab for Nordisk Filologi. Foredrag og årsberetning*. København 2002. S. 83–84.
- Wahlberg, Mats: Artiklar i *Svenskt ortnamnslexikon*. Utarbetat inom Språk- och folkminnesinstitutet och Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. Uppsala.
- Kyrkoarkiv som ortnamnskällor. I: *Akter och iakttagelser. Landsarkivet i Uppsala 100 år*. Uppsala.
- Widmark, Gun: Att mötas och skiljas. Om hälsnings- och avskedsfraser i verklighet och fiktion. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 11–20.
- *Svenska Sprätthöken* som samtidsdrama. I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatekst från tre sekler*. S. 37–59.
 - Rec. av Ulf Teleman, Ära, rikedom och reda. I: *Språkvård* 2/2003. S. 24–29.
- Williams, Henrik: Berättelse om verksamheten under 2001. I: *Scripta Islandica* 53. S. 75–76. (Tillsammans med Lennart Elmevik.)
- Происхождение рун. I: *Атлантика записки по исторической поэтике (Atlantica)* 5 (2001, utg. 2003). Moskva. S. 118–128.
 - Rec. av: Lena Peterson. Nordiskt runnamnslexikon. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 21. S. 129–131.
- Östlund-Stjärnegårdh, Eva: Hur hittar man den röda tråden? I: *Språk och lärande. Rapport från ASLA:s höstsymposium Karlstad, 7–8 november 2002*. Red. av Moira Linnarud & Erica Sandlund. S. 50–62.
- Östman, Carin: ”I kväll är fröken Julie galen igen; komplett galen!” Om Strindbergs dialogteknik i Fröken Julie. I: *20 x Strindberg*. Utg. av M. Brundin m.fl. (Acta Universitatis Stockholmiensis, Stockholm Studies in History of Literature 48.) Stockholm. S. 76–86.
- Fadren och Fröken Julie. Om naturalistisk dramadiolog och naturliga samtal. I: *Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson*. S. 303–312.
 - Hur får publiken veta vad den inledningsvis behöver veta? I: *Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatekst från tre sekler*. S. 206–225.

Redaktör för/utgivare av enstaka volym

Grammatik och samtal. Studier till minne av Mats Eriksson. Red. av Bengt Nordberg, Leelo Keevallik Eriksson, Kerstin Thelander & Mats Thelander. (Skrifter utg. av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 63.) Uppsala. 341 s.

Svenska på scen. Språk och språkanvändning i svensk dramatext från tre sekler.
Red. av Siv Strömquist. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 34.)
Uppsala. 236 s.

Svenskt ortnamnslexikon. Utarbetat inom Språk- och folkminnesinstitutet och
Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. Red. Mats Wahl-
berg. Uppsala.

Tidskrifter, skrift- och rapportserier, stående tidningsspalter

Acta Universitatis Upsaliensis. Nomina Germanica. Red. Svante Strandberg.

Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Philologiae Scandinavicae Upsaliensia.

Red. Svante Strandberg, Mats Thelander, Henrik Williams.

Acta Universitatis Upsaliensis. Skrifter rörande Uppsala universitet.

C. Organisation och historia. Red. Lennart Elmevik.

Arkiv för nordisk filologi. Medv. vid utg.: Lennart Elmevik.

FUMS Rapportserie. Red. Britt-Louise Gunnarsson.

Namn och bygd. Red. Thorsten Andersson. Red.-sekr. Svante Strandberg.

Namn och samhälle. Red. Svante Strandberg.

Nordiska texter och undersökningar. Red. Lennart Elmevik & Mats Thelander.

NORNA-rapporter. Förlagsred. Eva Brylla.

Nytt om runer. Medv. vid utg.: Henrik Williams.

Ord och stil. I red.-komm.: Björn Melander, Bengt Nordberg & Siv Strömquist.

Runrön. Red. Lennart Elmevik & Lena Peterson.

Saga och Sed. Red. Lennart Elmevik.

Scripta Islandica. Red. Henrik Williams.

Skrifter utg. av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. Red. Britt-
Louise Gunnarsson, Svante Strandberg, Mats Thelander, Henrik Williams.

Sociolinguistica. I red.-nämnd: Britt-Louise Gunnarsson.

SoLiD. Red. Britt-Louise Gunnarsson.

Språk och stil. Red. Mats Thelander, Björn Melander, Carin Östman.

Språklådan i UNT. Red. Carin Östman.

Språkspalten i Ergo. Görel Bergman-Claeson.

Studia anthroponymica Scandinavica. Red. Eva Brylla & Lena Peterson.

Studier till en svensk ortnamnsatlas. Red. Thorsten Andersson.

Svensk dramadialog. Red. Mats Thelander.

Svenska i utveckling. Red. Birgitta Garme.

Svenska landsmål och svenskt folkliv. Red. Maj Reinhammar. Medv. vid utg.:
Lennart Elmevik.

TeFa. Red. Britt-Louise Gunnarsson.

5. Forskningsinformation

Populärvetenskapliga publikationer

- Gunnarsson, Britt-Louise: Texten – organisationen – kulturen. I: *Klarspråk. Rapport från en konferens den 20–22 oktober 2000 på Hanaholmen i Esbo, Finland*. Red. av Charlotta af Hällström. Nordiska språkrådet. Helsingfors. S. 48–54.
- Johansson, Carina: Vikingatid och fornforskning. Namn med klass i Norra Ängby. I: *Norra Ängby Trädgårdsstadsförenings medlemstidning* 3. S. 4–5.
- Lif, Vera: Kvinnligt, kulturellt, mänskligt. I: *Vänbok till Tordis Dahllöf 1.3.2003*. Red. Satu Gröndahl & Leena Huss. (Centrum för multietnisk forskning.) Uppsala.
- Melander, Björn: Svenskans särställning. I: *Språkvård* 1. S. 35–40.
- Tänk om – bruksvård för finlandssvenskan. I: *Språkbruk* 4. S. 6–12.
 - Läroboksspråket – en flintskallig primadonna? I: *Kobran, nallen och majjen. Tradition och förnyelse i svensk skola och skolforskning*. Red. av Staffan Selander. Stockholm. S. 133–153.
- Strandberg, Svante: Askarbol och Kopparbol. I: *Björkviks hembygdsförening. Årsskrift 2002–2003*. S. 28–30.
- Botorp och Stubbetorp. I: *Vårt Östra Vingåker. Östra Vingåkers hembygdsförening. Årsskrift*. S. 12–13.
 - Broddbo, Mängelbo och Pinbo. Gamla personnamn i uppländska ortnamn. I: *Ulanen. Personaltidning för landsarkivet i Uppsala* 10 (2003):2. 1 s.
 - Girtorp i Julita. I: *Julita hembygdsförening. Årsskrift*. S. 32–33.
 - Gårdnamnet Valltrand. I: *Österåkers hembygdsförening. Årsskrift*. S. 17–19.
 - Hjälmare, Kolsnaren, Låttern, Open och Viren. Några sjönamn i Västra Vingåker. I: *V. Vingåkers hembygdsförening. Årsskrift*. S. 18–19.
 - Hässeläng, Rallersta och Värskäl. I: *Bettokrönikan* 13 (2002). S. 12–13.
 - Lockmora i Kung Karl. I: *Särinner. Kungsörs hembygdsförening. Årsskrift*. S. 14–16.
 - Några gårdnamn i Lunda socken. I: *Anknytningen* 20:1. S. 6–7.
 - Ortnamn berättar i Lid och Runtuna. I: *Runtuna-Lids hembygdsförening. Krönikan* 9 (2001–2002). S. 41–43.
 - En ortnamnsexkursion i Rekarnebygden. I: *Lokalhistoriskt forum* 2003:2. S. 5–9.
 - En skald från Kvarngölet. I: *Vårt Östra Vingåker. Östra Vingåkers hembygdsförening. Årsskrift*. S. 22–23. (Tillsammans med Ingemar Ernberg.)
- Thelander, Mats: Vem vill bli språklärare? Språken i den nya lärarutbildningen. I: *Ut Dicitur/Till språkets lov*. Red. av Gunilla Ransbo. Uppsala. S. 29–36.
- Williams, Henrik: Vem behöver fornisländska? I: *Dagens Nyheter* (18 december).

Andra smärre bidrag; offentliga föreläsningar och medverkan i radio/TV

Språklådan (UNT): Birgitta Garne, Sonja Entzenberg, Staffan Fridell, Lennart Larsson, Ulla Melander Marttala, Bengt Nordberg, Harry Näslund, Maj Reinhammar, Siv Strömquist, Kerstin Thelander, Ulla Stroh-Wollin.

Språkspalten (SvD): Siv Strömquist.

Språkupplysningen (tidskriften *manus*): Siv Strömquist.

Språkspalten (Ergo): Görel Bergman-Claeson.

Centrum för genusvetenskap (föredrag vid tisdagslunch): Maria Ohlsson.

Installationsföreläsningar: Britt-Louise Gunnarsson (professur), Henrik Williams (professur).

Kurssekreteriatet (föreläsningar vid fortbildningskurser): Eva Östlund-Stjärnegårdh.

Populär forskningsinformation på studiedagar, i hembygdsföreningar, i samfund m.m.: Görel Bergman-Claeson, Eva Brylla, Birgitta Garne, Gerd Eklund, Sonja Entzenberg, Lise Horneman Hansen, Björn Melander, Anne Palmér, Maj Reinhammar, Yair Sapir, Svante Strandberg, Siv Strömquist, Mats Wahlberg, Henrik Williams, Eva Östlund-Stjärnegårdh.

Efter tre (Sveriges Radio): Maria Ohlsson.

Freja! (Sveriges Radio): Maria Ohlsson.

Radio Stockholm: Maria Ohlsson.

Radio Västmanland: Ulla Melander Marttala, Mats Thelander.

Radio Örebro: Maria Ohlsson.

Rapport (SVT): Henrik Williams.

Smålandsnytt (SVT): Henrik Williams.

Språket (Sveriges Radio P1): Sonja Entzenberg.

Sydostnytt (TV 4): Henrik Williams.

TV 24: Mats Wahlberg.

Vetenskapsradion (Sveriges Radio): Maria Ohlsson, Mats Wahlberg.

6. Forskarutbildning

Doktorandkurser

Gotiska (5 p.) 6 tim. (Svante Strandberg)

Fornisländska, fördjupningskurs (5 p.) 20 tim. (Henrik Williams)

Samtalsstrukturer i svenskt talspråk (5 p.) 20 tim. (Anna Lindström)

Semantik och lexikografi (5 p.) handledning och examination (Birgit Eaker)

Sjunget, sagt och skrivet. Svenska uttrycksformer 1600–1900 (5 p.) 27 tim.
(Carin Östman)

Språk och kön (5 p.) 10 tim. (Maria Ohlsson)

Språksociologi, fördjupningskurs (5 p.) 16 tim. (Britt-Louise Gunnarsson)

Stilistik och textlingvistik (5 p.) 13 tim. (Britt-Louise Gunnarsson)

Teori och metod (5 p.) 20 tim. (Björn Melander)

Högre seminarier och kollokvier

Namnseminariet. 16 ggr. Ordf. Svante Strandberg.

Nordiska seminariet. 16 ggr. Ordf. Staffan Fridell, Henrik Williams.

Nordiska seminariet. 19 ggr. Ordf. Mats Thelander.

Seminariet i sociolingvistik. 15 ggr. Ordf. Britt-Louise Gunnarsson.

Kollokvier i fornnordisk filologi. 13 ggr. Ordf. Henrik Williams.

Kollokvier i samtalsforskning. 14 ggr. Ordf. Anna Lindström.

Kollokvier om det finlandssvenska språket. 4 ggr. Ordf. Sonja Entzenberg.

Disputationer

2003-03-22: Larsson, Lennart: *Varifrån kom svenskan? Om den svenska vokabulären i en fyrspråkig ordbok utgiven i Riga 1705*. (Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi 81.) Uppsala. Handledare: Mats Thelander.

2003-06-02: Ohlsson, Maria: *Språkbruk, skämt och kön*. Teoretiska modeller och sociolingvistiska tillämpningar. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 61.) Uppsala. Handledare: Mats Thelander.

2003-09-22: Sapir, Yair: *Modern Icelandic word formation*. Handledare: Henrik Williams, Veturliði Óskarsson (bitr.), Raimo Raag (bitr.).

2003-11-29: Strzelecka, Elzbieta: *Svenska partikelverb med in, ut, upp och ner. En semantisk studie ur kognitivt perspektiv*. Handledare: Mats Thelander, Lena Ekberg (bitr.)

Licentiatseminarium

2003-01-31: Gísladóttir, Þórdís: ”Íslendingar eiga að kunna sitt móðurmál”. Språkvanor och språkattityder hos en grupp isländska invandrare i Mellan-sverige. Handledare: Ulla Börestam.

Pågående avhandlingsarbeten

- Agertz, Jan: Namn på *-hult*, särskilt i Småland.Handledare: Svante Strandberg.
- Andersson, Helena: Den kommunikativa situationen för invandrare på svenska arbetsplatser. Handledare: Britt-Louise Gunnarsson, Ulla Börestam-Uhlmann (bitr.).
- Andersson, Roland: Svenska soldatnamn. Handledare: Svante Strandberg, Mats Wahlberg (bitr.).
- Bergström, Lena: Det korta *ö*-ljudets utveckling i nutida uppländska. Handledare: Mats Thelander, Olle Engstrand (bitr.).
- Blückert, Ann: Studenters skrivande. Handledare: Mats Thelander, Siv Strömquist (bitr.).
- Bockgård, Gustav: Samkonstruktioner i samtal – en samtalsgrammatisk studie. Handledare: Mats Thelander, Jan Anward (bitr.), Per Linell (bitr.).
- Eklund Heinonen, Maria: Bedömning av muntlig språkfärdighet hos vuxna andraspråksinlärare i ett processbarhetsperspektiv. Handledare: Ulla Börestam, Gisela Håkansson (bitr.).
- Entzenberg, Sonja: En genusteoretisk studie av kvinnors släktnamn i tre socknar på Öland och i Uppsala stad. Handledare: Svante Strandberg, Eva Brylla (bitr.).
- Eriksson, Jessica: Metta Magdalena Lillies dagbok 1737–1750. Handledare: Per-Axel Wiktorsson och Henrik Williams.
- Gröning, Inger: Andraspråksinläring genom samarbete i grupp. Handledare: Mats Thelander, Anna Lindström (bitr.).
- Hagberg-Persson, Barbro: Interaktion i heterogena smågrupper med fokus på yngre tvåspråkiga barns användning av svenska. Handledare: Mats Thelander, Monica Axelsson (bitr.).
- Hagren, Kristina, Infinitivkonstruktioner i svenska dialekter. Handledare: Staffan Fridell, Carin Östman (bitr.).
- Johansson, Carina: Stockholms gatunamn ur namnbrukarperspektiv. Handledare: Svante Strandberg, Staffan Nyström (bitr.).
- Johansson, Tore: Svenska affärsbrev 1781–1970. Handledare: Mats Thelander.
- Karlsteen, Gunhild: Om ortnamn i Handbörds härad. Handledare: Svante Strandberg, Staffan Fridell (bitr.).
- Larsson, Barbro: Evert Taubes visor och dikter. En materialsammanställning med kommentar och prov på tillämpning: Färgord i Taubes lyrik. Handledare: Mats Thelander, Harry Näslund (bitr.).
- Lif, Vera: Ingermanländares namnskick under 1900-talet. Kontinuitet och förändring. Handledare: Svante Strandberg, Leena Huss (bitr.).
- Löfdahl, Maria: Natur- och ägonamn i Tanums härad. Handledare: Svante Strandberg, Birgit Falck-Kjällquist (bitr.).
- Malmbjör, Anna: Att läsa och förstå. Handledare: Mats Thelander.
- Malmsten, Solveig: Kasusbrukets utveckling i modern färöiska. Handledare:

- Ulla Börestam Uhlmann, Cecilia Falk (bitr.).
- Molin, Richard: Västmanländska ortnamnsstudier.Handledare: Svante Strandberg, Stefan Brink (bitr.).
- Mårtensson, Lars: Ortografin i den isländska handskriften AM 557 4to. Handledare: Henrik Williams, Veturliði Óskarsson (bitr.)
- Nelson, Marie: Den kommunikativa situationen för invandrare på svenska arbetsplatser. Handledare: Britt-Louise Gunnarsson, Ulla Börestam-Uhlmann (bitr.).
- Neumüller, Kristina: Samband mellan sjönamn och ånamn. Handledare: Svante Strandberg.
- Nordebring, Anders: Utvecklingen av den fgerm. diftongen *eu* i danska dialekter. Handledare: Staffan Fridell, Finn Køster (bitr.).
- Olander, Eva: Fonetisk och fonologisk beskrivning av Orsamålet. Handledare: Mats Thelander, Östen Dahl (bitr.).
- Olofsson, Charlotta: Textmiljö i en häradsrätt på 1500-talet. En receptionshistorisk undersökning utifrån Dalarnas äldsta dombok. Handledare: Henrik Williams, Mats Thelander (bitr.).
- Palm, Tage: En ändelses uppgång och fall. Pluralbildning med *-er* hos neutrala substantiv på konsonant. Handledare: Staffan Fridell, Carin Östman (bitr.).
- Palmér, Anne: Den muntliga kommunikationen i lärandeprocessen. Handledare: Birgitta Garne, Mats Thelander (bitr.).
- Persson, Kristina: Studier i 1800-talets svenska brevstil. Handledare: Mats Thelander, Carin Östman (bitr.).
- Petersson, Carl Johan: Studier över medellågtyska lånords fonologi i svenska dialekter. Handledare: Staffan Fridell.
- Ridell, Karin: Dansk-svenska samtal i Öresundsregionen. Handledare: Ulla Börestam Uhlmann, Anna Lindström (bitr.).
- Söderman, Berit: Om språkfärdighetsbedömning och språktestning. Handledare: Mats Thelander.
- Sörlin, Marie: Gräl och andra verbala konflikter i svensk dramadialog. Handledare: Mats Thelander, Ulla Melander Marttala (bitr.).
- Thelin, Eva: Dialektinslag i Irja Browallius skönlitterära verk. Handledare: Staffan Fridell.
- Walder, Renate: Valens i svenska funktionsverbskonstruktioner. Handledare: Mats Thelander.
- Vigsø, Orla: Valaffischerna 2002: retorik och politik. Handledare: Björn Melander, Mats Thelander (bitr.).
- Wistrand, Helena: Det lågtyska ordförrådet i medeltida regionalt diplomatspråk. Handledare: Henrik Williams, Per-Axel Wiktorsson (bitr.).

7. Externa kontakter och samarbeten

Anordnade konferenser, symposier och seminarier med externa deltagare

Grammatik och samtal. Symposium till minne av Mats Eriksson (Uppsala) 10 januari. 75 deltagare. Arr: Bengt Nordberg, Leelo Keevallik Eriksson, Kerstin Thelander, Mats Thelander, Gustav Bockgård och Karin Ridell.

Second International Conference of Language Variation in Europe (ICLaVE 2) (Uppsala) 12–14 juni. 150 deltagare. Arr: Mats Thelander, Bengt Nordberg, Lena Bergström, Britt-Louise Gunnarsson, Staffan Fridell, Gerd Eklund, Lise Horneman Hansen, Eva Sundgren, Angela Karstadt och Jarmo Lainio.

NorFA Workshop on 'Descriptive Practices in Talk-in-Interaction' (Uppsala) 11–12 januari. 40 deltagare. Arr: Gustav Bockgård, Leelo Keevallik, Håkan Landqvist, Anna Lindström, Bengt Nordberg, Karin Ridell och Alexandra Czartoryski.

Runor och namn– ett heldagsseminarium om namn i nordiska runinskrifter (Uppsala) 10 maj. 22 deltagare. Arr: Lennart Elmevik, Patrik Larsson, Lena Peterson och Henrik Williams.

Vetenskapliga föreläsningar utanför institutionen

Andersson, Helena, Gunnarsson, Britt-Louise och Nelson, Marie: Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet, 3 december.

Bergström, Lena: Institutionen för nordisk filologi, Tartu universitet, 22 maj.

– Deutsches Seminar, Universität Freiburg, 14 oktober.

Lindström, Anna: Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet, 22 januari.

– Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet, 16 december.

Thelander, Mats: Mitthögskolan, Sundsvall, 31 mars.

Williams, Henrik: Högskolan i Kalmar, 17 mars.

Östlund-Stjärnegårdh, Eva: Institutionen för nordiska språk, Umeå universitet, 17 mars.

Besökande gästföreläsare, gästforskare och opponenter

Viveka Adelswärd, Linköping; Gulbrand Alhaug, Tromsø; Nataliya Berbyuk, Göteborg; Mona Blåsjö, Stockholm; Lena Ekberg, Lund; Evelina Erkelius, Sandviken; Quarin Franker, Göteborg; Kerstin Gustafsson, Stockholm; Zakaris Hansen, Tórshavn; Trine Heinemann, York; Pétur Helgason, Stockholm; Lennart Hellspong, Södertörn; Ylva Hård af Segerstad, Göteborg; Bo Isaksson, Stockholm; Rakel Johnson, Göteborg; Gunlög Josefsson, Lund; Anna-Malin Karlsson, Stockholm; Alexander Künzli, Stockholm; Inger Lindberg, Göteborg; Inger Lindell, Stockholm; Yvonne Lindqvist, Stockholm; Gunnar Magnusson, Stockholm; Karin Milles, Stockholm; Sven-Göran Malmgren, Göteborg; Aino

Naert, Åbo; Jens Nordenhök, Malmö; Kerstin Norén, Göteborg; Catrin Norrby, Melbourne; Oscar Pripp, Södertörn; Marianne Sandels, Uppsala; Barbro Sjönell Ståhle, Stockholm; Suzanne Romaine, Oxford; Jon Smidt, Trondheim; Per Stille, Växjö; Peter Trudgill, Fribourg.

Deltagande i konferenser, symposier och externa seminarier

7. *nordiske konferanse i leksikografi* (Volda/Ørsta 21–24 maj): Birgit Eaker, Ann-Christin Mattisson.

The 15th International Congress of Phonetic Sciences (ICPhS) (Barcelona 3–9 augusti): Lena Bergström (föredrag).

ASLA-konferens Language, culture, rhetoric: Linguistic communication in a cultural and rhetorical perspective (Örebro 6–7 november): Britt-Louise Gunnarsson, Marie Nelson.

Conversation analysis advanced studies institute (Los Angeles 3–16 augusti): Anna Lindström.

CONVNET Workshop Applied conversation analysis (Odense 7–9 november): Anna Lindström.

Cross-cultural study of the islands (Zadars övärld, Kroatien, 12–19 juli): Mats Wahlberg.

Cultural contacts in the North Atlantic region (Lerwick, Shetland, 4–8 april): Mats Wahlberg.

Developing Language and Communication in Higher Education: Trends in Teaching and Research (Göteborg 16–18 juni): Görel Bergman-Claeson

Dialektsymposium (Umeå 22 augusti): Gerd Eklund (diskussionsinledning).

Doktorandsymposium vid Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur, Helsingfors universitet (Helsingfors 15–17 maj): Lena Bergström, Maria Eklund Heinonen (föredrag), Sonja Entzenberg, Yair Sapir (föredrag), Kerstin Thelander, Mats Thelander, Renate Walder (föredrag).

Doktorandsymposium vid Språkvetenskapliga fakulteten, Uppsala universitet (Uppsala 10 april): Lena Bergström (föredrag), Gustav Bockgård (föredrag), Maria Eklund Heinonen (föredrag), Karin Ridell (föredrag), Henrik Williams (ordf.).

ELM (European Language Monitor) (planeringsmöte; Tilburg University 10–12 september): Britt-Louise Gunnarsson.

Folke Hedblom-symposiet (Uppsala 5 november): Rut Boström Andersson, Lennart Elmevik (hälsningsanförande), Staffan Fridell, Britt-Louise Gunnarsson (föredrag), Bengt Nordberg, Maj Reinhammar, Allan Rostvik, Svante Strandberg, Kerstin Thelander, Mats Thelander, Henrik Williams (föredrag).

Forskning, storskaliga teknikprojekt och demokrati – samhällsvetenskapernas och humanioras roll (Stockholm 22 oktober): Britt-Louise Gunnarsson.

Första nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning (Växjö 8–9 januari): Anne Palmér (föredrag), Birgitta Garne.

Humanistdagarna (Uppsala 22–23 mars): Eva Östlund-Stjärnegårdh (föredrag).

Höstsymposiet dialektforskning i dag – nya möjligheter och utmaningar (Tvärminne, Finland, 24–25 oktober): Gustav Bockgård, Anna Lindström (plenarföredrag).

I.A.D.A. 2003: Dialogue in Literature and the Media (Salzburg 24–27 april): Kerstin Thelander, Marie Sörlin (föredrag), Carin Östman.

Konferens om översättarutbildning (Lund 9 april): Rut Boström Andersson.

Kvinnor och ekonomi (Uppsala 8 mars): Britt-Louise Gunnarsson.

Language as social action: A comparative study of affiliation and disaffiliation across national communities and institutional settings (Sätra brunn 26–28 september): Anna Lindström, Karin Ridell (presentation).

LMS-språk dagar (Luleå 29–30 mars): Renate Walder (föredrag).

Names – national identity, nationalism (University of Zadar, Kroatien, 10–12 juli): Mats Wahlberg.

Nationella nätverket för forskning och forskarutbildning i svenska med didaktisk inriktning (Malmö 21–22 augusti): Eva Östlund-Stjärnegårdh.

Nationellt nätverk för språkverkstäder inom universitet och högskolor (Norrköping 11–12 juni & Stockholm 3–4 december): Rut Boström Andersson, Carin Östman.

Nordiskt språkmöte (Tavastehus 28–31 augusti): Birgitta Garne (föredrag), Mats Thelander.

NorFA Workshop on Descriptive Practices in Talk-in-Interaction (Uppsala 11–12 januari): Gustav Bockgård, Håkan Landqvist (sektionsordförande), Anna Lindström, Bengt Nordberg, Karin Ridell (presentation), Marie Sörlin (presentation).

OFTI 21 (Lund 19–20 september): Håkan Landqvist (föredrag), Ulla Melander Marttala.

Omvårdnadsforskning utifrån ett samhällsvetenskapligt perspektiv (Uppsala 3 november): Håkan Landqvist (föredrag), Anna Lindström (föredrag), Ulla Melander Marttala (föredrag).

Runor och namn – ett heldagsseminarium om namn i nordiska runinskrifter (Uppsala 10 maj): Lennart Elmevik, Patrik Larsson (föredrag), Lena Petersson, Svante Strandberg, Henrik Williams (föredrag).

Runseminarium (Tartu 31 mars): Henrik Williams (föredrag).

Samtalsspråkets grammatik (Linköping 12–13 maj): Bengt Nordberg (föredrag).

Second International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVE 2) (Uppsala 12–14 juni): Lena Bergström, Gustav Bockgård, Ulla Börestam, Staffan Fridell, Britt-Louise Gunnarsson (plenarordf.), Lise Horneman Hansen, Håkan Landqvist, Björn Melander, Ulla Melander Marttala, Bengt Nordberg (plenarordf.), Catharina Nyström (föredrag) Kerstin Thelander, Mats Thelander (välkomstord och plenarordf.).

Sjätte konferensen om nordiska språk som andraspråk (Lund 20–22 maj): Ulla

Börestam, Maria Eklund Heinonen, Berit Söderman.
Språkhistoria och flerspråkighet (Uppsala 17–19 januari): Staffan Fridell, Bengt Nordberg, Maj Reinhammar, Svante Strandberg, Mats Thelander.
Svenskan i Finland 8 (Tammerfors 16–17 oktober): Eva Östlund-Stjärnegårdh
Symposium om Sveriges ortnamn (Uppsala 14 oktober): Staffan Fridell, Lena Peterson.
Symposium till minne av Mats Eriksson (Uppsala 10 januari): Ulla Börestam, Anna Lindström (plenarföredrag), Bengt Nordberg (plenarföredrag), Mats Thelander (plenarföredrag), Svante Strandberg, Ulla Stroh-Wollin, Björn Melander, Ulla Melander Marttala.
Trettonde nordiska namnforskarkongressen (Tällberg 15–18 augusti): Eva Brylla, Sonja Entzenberg (föredrag), Staffan Fridell, Carina Johansson, Lena Peterson, Svante Strandberg, Mats Wahlberg.
Var står utbildningsvetenskaplig forskning idag? (Uppsala 1 oktober): Mats Thelander (inledn. och ordf.).
Ämneskonferensen i nordiska språk/svenska språket (Stockholm 3–4 april): Ann Blücker, Mats Thelander (föredrag), Henrik Williams.

Annat mer varaktigt forskningssamarbete; gästforskning vid andra universitet

Britt-Louise Gunnarsson: Svensk deltagare i grupp för planering av pilotprojekt inom *European Language Monitor-programmet*.
– Redaktör för den svenska bibliografin i *Sociolinguistica, International Yearbook of European Sociolinguistics*.
Karin Ridell: Stipendiedoktorand (STINT) vid *Department of Language and Linguistic Science, University of York* (fr.o.m. 1 oktober).
Mats Thelander: Ledamot av *Scientific Committee för International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVE)*.

8. Annan verksamhet

Sakkunnig vid tjänstetillsättning

Birgitta Garne: Två universitetslektorat i svenska med inriktning mot kultur, språk, medier och lärande, vid Malmö högskola, Lärarutbildningen.

Britt-Louise Gunnarsson: Universitetslektor i tolkning och översättning, med inriktning på svenska, vid Stockholms universitet.

Ann-Christin Mattisson: Redaktör vid Norsk Ordbok.

Björn Melander: Universitetslektor i svenska språket vid Göteborgs universitet.

Henrik Williams: Professur i nordiska språk vid Tammerfors universitet.

Ledamot av betygsnämnd

Britt-Louise Gunnarsson: Karin Milles disputation i nordiska språk vid Stockholms universitet, 31 maj.

- Annelie Ädels disputation i engelska vid Göteborgs universitet, 13 september.
- Stellan Sunds disputation i engelska vid Uppsala universitet, 4 oktober.
- Elzbieta Strzeleckas disputation i nordiska språk vid Uppsala universitet, 29 november.

Bengt Nordberg: Maria Ohlssons disputation i nordiska språk vid Uppsala universitet, 2 juni.

Svante Strandberg: Ann-Marie Billing-Ottossons disputation i latin vid Uppsala universitet, 7 maj.

- Yair Sapirs disputation i nordiska språk vid Uppsala universitet, 22 september.

Opponent

Britt-Louise Gunnarsson: Förste opponent och medlem i bedömningskommittén vid Anne Charlotte Torvatns doktorsdisputation vid den historisk-filosofiska fakulteten vid NIFU, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim, 26–27 juni.

Anna Lindström: Diskutand vid avhandlingsseminarium vid Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet, 28 oktober.

Catharina Nyström: Diskutand vid slutseminarium avhandling, Lund den 10 september.

Uppdrag inom Uppsala universitet/språkvetenskapliga fakulteten

Görel Bergman-Claeson: ledamot i Arbetsgruppen för stöd till studenter avseende muntlig och skriftlig kommunikation.

Rut Boström Andersson: ledamot i Språkvetenskapliga fakultetens datorgrupp; programansvarig för Översättarprogrammet inom Uppsala universitet; kursansvarig för Collegeutbildningen vid Uppsala universitet; ansvarig för

Språkverkstaden vid Uppsala universitet (fr.o.m. 1 juli, tillsammans med Carin Östman); huvudskyddsombud för kvarteret Kemikum.

Ulla Börestam Uhlmann: ledamot i Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdets elektorsförsamling (suppl.).

Sonja Entzenberg: ledamot i områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap; ledamot i styrgruppen för Bilden av Uppsala; suppleant i Språkvetenskapliga rekryteringsnämnden.

Birgitta Garne: ledamot i Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden.

Anna Lindström: fakultetsrepresentant i *Forskningsetiskt Forum* (fr.o.m. 1 juli).

Kerstin Thelander: ledamot av Rektors kvalitetskommitté, ledamot i styrgrupp för Sekretariatet för kvalitet och utvärdering.

Mats Thelander: dekanus för Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden och ansvarig för olika beredningsorgan i anslutning till detta uppdrag; ledamot i områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap (t.o.m. 30 juni); ledamot i Uppsala universitets ledningsgrupp (fr.o.m. 1 juli); universitetets representant i nämnden för Disapriset 2004.

Henrik Williams: ledamot i Språkvetenskapliga fakultetens fakultetsnämnd, i dess forskarutbildningsnämnd och dess strategigrupp; ledamot i Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdets elektorsförsamling och i dess valberedning.

Carin Östman: ansvarig för Språkverkstaden vid Uppsala universitet (fr.o.m. 1 juli, tillsammans med Rut Boström Andersson).

Uppdrag i vetenskaplig/forskningspolitisk styrelse eller nämnd, vetenskapliga sällskap och föreningar

Adolf Noreen-sällskapet: Maria Eklund Heinonen (v. sekr. och klubbmästare), Björn Melander, Catharina Nyström (sekreterare), Ulla Stroh-Wollin (skattmästare), Mats Thelander (ordf.), Carin Östman (v. ordf.).

ASLA: Marie Nelson

Atlas Linguarum Europae: Lennart Elmevik (ledamot av atlasprojektets styrelse och redaktion, ordf. i den svenska nationalkommittén), Gerd Eklund (sekr. i den svenska nationalkommittén).

Forskningsnämnden för modern svenska: Björn Melander, Catharina Nyström.

International Council of Onomastic Sciences: Mats Wahlberg (president).

Isländska sällskapet: Birgit Eaker, Lennart Elmevik (ordf.), Heimir Pálsson, Maj Reinhammar, Karin Ridell (klubbmästare och v. sekr.), Henrik Williams (sekr.) Ulla Börestam Uhlmann (v. ordf.).

Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur: Lennart Elmevik (ordf. i beredningsgruppen för humaniora).

Letterstedtska föreningen: Lennart Elmevik (ledamot av föreningens huvudstyrelse).

Nordisk språkråd: Mats Thelander (suppl.).

Nordiska Ministerrådets språkpolitiska referensgrupp: Björn Melander (suppl.)
Nordiska samarbetskommittén för namnforskning (NORNA): Per Vikstrand (suppl.).

Ortnamnsrådet: Svante Strandberg.

Ortnamnssällskapet i Uppsala: Lennart Elmevik (ordf.), Svante Strandberg, Mats Wahlberg (v. ordf.).

Projektet Svenskt ortnamnslexikon: Thorsten Andersson, Eva Brylla, Lennart Elmevik, Svante Strandberg, Mats Wahlberg (huvudredaktör).

Redaktionskommittén för nationalupplagan av August Strindbergs Samlade Verk: Carin Östman

Riksarkivets rådgivande nämnd för Svenskt diplomatarium och Glossarium till medeltidslatinet i Sverige: Lennart Elmevik.

Språkvetenskapliga sällskapet: Sigvard Aksén (sekr.), Lennart Elmevik (ordf.).

Språkvårdssamfundet: Ann Blücker (skattmästare), Björn Melander (ordf.), Anders Danell, Siv Strömquist, Carin Östman (sekr.).

Styrelsen för Språk- och folkminnesinstitutet: Henrik Williams.

Svenska fornskriftsällskapet: Thorsten Andersson (ordf.), Maj Reinhammar (revisor).

Svenska institutets nämnd för svenskundervisningsfrågor: Lennart Larsson.

Svenska språknämnden: Birgitta Garne, Bengt Nordberg, Mats Thelander (ordf.).

Sällskapet för svensk dialektologi: Maj Reinhammar (ordf.).

Vetenskaplig expertgrupp för Ordbok över Sveriges dialekter: Lennart Elmevik.

Vetenskaplig expertgrupp för Ortnamnsarkivet i Uppsala: Thorsten Andersson, Lennart Elmevik, Svante Strandberg.

Vetenskaplig expertgrupp för Sveriges medeltida personnamn: Lena Peterson, Svante Strandberg.

Vetenskapliga rådet för Språk- och folkminnesinstitutet: Lennart Elmevik, Svante Strandberg, Mats Thelander.

Ledamot av akademier o.dyl.

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab (København): Thorsten Andersson.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondheim): Thorsten Andersson, Lennart Elmevik.

Karl Johansförbundet: Eva Brylla, Lennart Elmevik, Maj Reinhammar, Mats Wahlberg.

Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur: Thorsten Andersson, Erik Olof Bergfors, Stefan Brink, Eva Brylla (korr. ledamot), Lennart Elmevik (sekr.), Lars Hellberg, Lennart Moberg, Bengt Nordberg, Lena Peterson, Maj Reinhammar, Allan Rostvik, Svante Strandberg (bibliotekarie), Mats Thelander, Gun Widmark, Henrik Williams.

Kungl. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala: Thorsten Andersson, Lennart Elmevik (ledamot av samfundets styrelse), Lars Hellberg, Lennart Moberg, Bengt Nordberg, Lena Peterson, Svante Strandberg, Mats Thelander (v. ordf. fr.o.m. ht 2003), Gun Widmark, Henrik Williams.

Kungl. Vetenskapssamhället i Uppsala: Lennart Elmevik, Lennart Moberg, Gun Widmark.

Kungl. Vetenskaps-Societeten i Uppsala: Lennart Elmevik, Lennart Moberg.

Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien: Thorsten Andersson, Lennart Elmevik (ledamot av förvaltningsutskottet), Lennart Moberg, Mats Thelander, Gun Widmark.

Den Norske Videnskaps-Akademi: Gun Widmark.

Société des études nordiques (Paris): Lennart Elmevik (hedersledamot).

Svenska litteratursällskapet i Finland: Lennart Elmevik (hedersledamot), Lars Hellberg (hedersledamot), Lennart Moberg (hedersledamot), Bengt Nordberg (korr. ledamot), Mats Thelander (korr. ledamot).

Medlemskap av redaktionsråd, referentuppdrag, lektor/fackgranskare

Brylla, Eva: Uppgiftslämnare till den italienska tidskriften *Rivista Italiana di Onomastica (RIO)*.

Ulla Börestam: Referent för *Språk och stil*.

Lennart Elmevik: Granskare av projektansökan till *Riksbankens Jubileumsfond*.

Staffan Fridell: Referent för *Språk och stil*.

Birgitta Garne: Referent för *Språk och stil*.

Britt-Louise Gunnarsson: Referent för *Språk och stil*.

– Referee för *TEXT*.

– Referee för *Theory & Psychology*.

– Referee för *International Journal of Applied Linguistics*.

– Lektor av bokmanuskript för publicering i *Pragmatics & Beyond New Series*.

– Medlem i Editorial Board för *Written Communication*.

– Medlem i Editorial Board för *Discourse Studies*.

– Medlem i Editorial Board för *Historical Pragmatics*.

Anna Lindström: Referent för *Språk och stil*.

Ulla Melander Marttala: Referent för *Språk och stil*.

Bengt Nordberg: Referent för *Språk och stil*.

– Referee för *Linguistics*.

– Lektor för Svenska språknämndens *Handbok i språkriktighet*.

Harry Näslund: Referent för *Språk och stil*.

Lena Peterson: Ledamot i redaktionskommittén för *Anthroponymica Suecana*.

Maj Reinhammar: Granskare av Anna Westerberg ”Det västerbottniska Norsjö-
målets utveckling under 1900-talet”.

– Granskare av Kungl. Gustav Adolfs Akademiens Minnesbok 1973–1987.

Mats Thelander: Sakkunnig för projektansökningar till Vetenskapsrådet och Noregs Videnskaplige forskningsråd.

Mats Wahlberg: Granskare av Michaela Örnmarks licenciatavhandling ”Bynamnen i västra Nyland” (Helsingfors universitet).

Övriga forskningsanknutna uppdrag utanför den egna institutionen

Eva Brylla: Medlem i expertgrupp för *Nationalutgåva av de äldre geometriska kartorna* (Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens projekt).

- Språkvetenskaplig rådgivare åt *Patent- och registreringsverkets namnenhet*.
- Språk- och folkminnesinstitutets representant i *Namnlängdskommittén*.

Staffan Fridell: Etymologisakkunring åt *Svenska Akademiens ordbok*.

Britt-Louise Gunnarsson: Sammankallande i valberedning till ASLA-styrelsen.

- Huvudhandledare för Anders Björkvall, Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet.
- Huvudhandledare för Gunlög Sundberg, Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet.
- Biträdande handledare för Mona Blåsjö, Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet.

Anna Lindström: Ledamot i organisationskommittén för *Euresco Interactional Linguistic Conferences*.

- Medlem i styrgruppen för det nordiska nätverket för samtalsstudier (*CONVNET*).
- Biträdande handledare för Jenny Öqvist, Institutionen för Språk och Kultur, Linköpings universitet.

Bengt Nordberg: Extern bedömare av ansökan om magisterrättigheter i svenska vid Mälardalens högskola.

Svante Strandberg: Biträdande handledare för Catarina Røjder, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet.

Mats Thelander: Ledamot av beredningsgrupp inom Vetenskapsrådets Utbildningsvetenskapliga kommitté.

- Elektor för val av ledamöter till Vetenskapsrådet.